

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Vejnara a soudkyň JUDr. Lucie Bičákové a JUDr. PhDr. Aleny Novotné, Ph. D. ve věci

žalobce: **T. O.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Přikrylem
sídlem Poděbradovo nám. 1374/8a, 796 01 Prostějov

proti
žalovanému: **P.N.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátkou Mgr. Alenou Žežulkovou
sídlem Vodičkova 20, 110 00 Praha 1

o ochranu osobnosti

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27. listopadu 2024, č. j. 10 C 140/2024-74

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** v zamítavém výroku II. **mění** tak, že žalovaný je povinen žalobci zaplatit částku 40 000 Kč, a to do 3 dnů od právní moci rozsudku, jinak **se** v tomto výroku **potvrzuje**.

Shodu s prvopisem potvrzuje J.H.

(K.ř. č. 1 – rozsudek)

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů před soudy obou stupňů částku 60 298,88 Kč, a to do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Petra Příkryla.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 27. 11. 2024 soud I. stupně uložil žalovanému, aby žalobci zaslal poštou písemnou omluvu následujícího znění: „Já, P.N., DiS., se tímto omlouvám T. O., poslanci Parlamentu České republiky a xxx za újmu na jeho cti, vážnosti, důstojnosti a soukromí, způsobenou tím, že jsem jej dne xxx v rámci živého vysílání na sociální síti TikTok, úmyslně hrubě slovně urazil výroky: „xxx xxx“ (výrok I.), a dále zamítl žalobu v části, kterou se žalobce na žalovaném domáhal zaplacení částky 100 000 Kč z titulu náhrady nemajetkové újmy (výrok II.). Soud I. stupně rovněž rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.).
2. Soud I. stupně takto rozhodl o žalobě na ochranu osobnosti, kterou žalobce odůvodnil tím, že žalovaný o něm dne xxx v živém vysílání na sociální síti TikTok, které sledovalo více než 600 diváků, pronesl hrubě urážlivé výroky: „xxx.“ a „xxx.“ Žalovaný byl (mimo jiné) za toto jednání uznán vinným z přestupku rozhodnutím Úřadu městské části Praha 13 ze dne 27. 10. 2023 a byl mu uložen správní trest ve formě pokuty. Žalobce uvedl, že se uvedenými hrubě dehonestujícími výroky cítí být poškozen na svých osobnostních právech. Požadovaná peněžitá satisfakce má vést k alespoň částečnému odškodnění žalobce a rovněž má na žalovaného působit do budoucna preventivním způsobem.
3. Žalovaný uplatněné nároky neuznal a navrhl zamítnutí žaloby v plném rozsahu. Uvedl, že žalobce sám nejednal a nejedná v souladu s dobrými mravy, a není tak osobou, které by měla být poskytnuta ochrana v rámci podané žaloby. Zmínil, že žalobce je xxx politické strany z opačného politického spektra než žalovaný. Tato strana (xxx) je označována za xenofobní, ze strany jejích představitelů dochází k projevům tzv. předsudečné nenávisti.
4. Soud I. stupně po provedeném dokazování, jehož závěry rekapituloval v bodech 6 až 12 napadeného rozsudku (odvolací soud zde pro stručnost na jeho skutková zjištění plně odkazuje), a citaci aplikovaných ustanovení občanského zákoníku věc právně uzavřel tak, že žaloba je zčásti důvodná (viz rekapitulace v bodě 1 shora). Soud I. stupně předně dospěl k závěru, že předmětné výroky žalovaného skutečně představují neoprávněný zásah žalovaného do práva žalobce na ochranu osobnosti (konkrétně do jeho cti). Žalovaný bez jakékoliv vazby na konkrétní skutečnosti (které by např. takto expresivním způsobem hodnotil) samoučelně na žalobce zaútočil vulgárními výrazy. Takové slovní útoky přitom žalobce nebyl povinen snášet, a to zejména s ohledem na jejich vulgární povahu a absenci jakéhokoli hodnocení konkrétních skutečností spojených s žalobcem, a to i přesto, že je osobou veřejného zájmu (předsedou politické strany s programem, který je vnímán jako společensky vyhraněný). Svoboda projevu nemůže podle soudu I. stupně ospravedlnit samoučelné zesměšňování kohokoliv, a to včetně osob veřejně činných. Soud I. stupně rovněž odkázal na tu skutečnost, že jednání žalovaného bylo posouzeno jako přestupek (tedy jako porušení práva), přičemž takovým rozhodnutím je soud v souladu s § 135 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád („o. s. ř.“) vázán. Z uvedených důvodů tedy soud I. stupně přiznal žalobci požadovanou omluvu, kterou posoudil jako zcela přiléhavou.
5. Pokud jde o požadované peněžitě zadostiučinění, to soud I. stupně žalobci nepřiznal, neboť tato forma satisfakce se poskytuje jen ve výjimečných případech. V posuzovaném případě se jednalo toliko o bezúčelné výroky, které sice byly vulgární, ale současně nicneříkající (neměly žádný informační základ, který by mohl žalobce konkrétně difamovat). Žalovaný přitom užíváním obdobných výrazů ve veřejném prostoru dehonestuje především sám sebe. Žalobce je nadto

vrcholným politikem, který do veřejného prostoru vstupuje rovněž kontroverzním způsobem, měl by proto být do jisté míry na invektivy zvyklý a připraven. Zároveň soud I. stupně odlišil nyní posuzovaný případ od urážek, které žalovaný v témže živém vysílání adresoval na adresu tehdejšího prezidenta republiky M.Z.; jemu měl soud přiznat vůči žalovanému peněžité zadostiučinění rovněž ve výši 100 000 Kč. V tomto případě žalovaný na adresu bývalého prezidenta vulgárně uvedl, že mu přeje smrt, a také ho označil za proruského (a to v době probíhající ruské agrese na Ukrajině).

6. Výrok o nákladech řízení soud I. stupně odůvodnil odkazem na § 142 odst. 2 o. s. ř. s tím, že míra procesního úspěchu byla u obou účastníků stejná.
7. Proti výrokům II. a III. tohoto rozsudku podal žalobce včasné a přípustné odvolání a navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek v napadeném výroku II. změnil tak, že žalobci přizná právo na peněžité zadostiučinění ve výši 100 000 Kč; současně navrhl, aby mu odvolací soud přiznal proti žalovanému náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů. Konkrétně proti napadenému rozsudku namítal, že předmětné výroky žalovaného byly poměrně vysoké intenzity; odkázal přitom na nález Ústavního soudu ze dne 4. 4. 2005, sp. zn. IV. ÚS 146/04, podle něhož ani politicky exponované osoby nemusí snášet kritiku či útoky, které vybočují ze společensky uznávaných pravidel slušnosti. Zásah do osobnostních práv žalobce byl významný také z toho důvodu, že měl poměrně široký dosah (xxx xxx xxx) a rovněž s ohledem na primární záměr žalovaného žalobce poškodit. Požadované peněžité zadostiučinění považuje žalobce za přiměřené povaze a intenzitě zásahu do svých osobnostních práv. Odkázal přitom na jiný spor mezi známými osobnostmi (umělci), kdy D.Č. v televizním vysílání České televize řekl o M.K., že je „xxx“, za což mu bylo soudy přiznáno peněžité zadostiučinění ve výši 100 000 Kč (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 1. 2017, č. j. 30 Cdo 2956/2016).
8. Žalovaný se k podanému odvolání nevyjádřil. Při jednání odvolacího soudu uvedl, že žalobce sám je velmi kontroverzní osobou (sám do veřejného prostoru vnáší problematické výroky), nadto byl v mezidobí od vydání napadeného rozsudku vydán Poslaneckou sněmovnou k trestnímu stíhání v souvislosti s jeho výroky na adresu menšinového etnika. Podle žalovaného tedy žalobce není osobou, která by měla právo domáhat se ochrany osobnosti. Vedle toho žalovaný uvedl, že předmětné výroky pronesl jako součást písničky. Žalovaný tedy považuje odvolání za nedůvodné; z toho důvodu navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a žalovanému přiznal náhradu nákladů odvolacího řízení.
9. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek podle § 212 a § 212a o. s. ř. v rozsahu, v jakém byl odvoláním napaden (výroky II. a III.). Výrok I. napadeného rozsudku přitom v souladu s § 206 odst. 2 o. s. ř. nabyl uplynutím odvolací lhůty právní moci.
10. Odvolací soud dospěl k závěru, že odvolání je zčásti důvodné. Vycházel předně ze zjištění soudu I. stupně, že se žalovaný předmětných výroků na adresu žalobce skutečně dopustil, a z jeho závěru, že tyto výroky představovaly nezákonný zásah do osobnostních práv žalobce. Soud I. stupně sice dal žalovanému zapravdu v tom, že žalobce jakožto osoba veřejného zájmu (předseda politické strany zastoupené v Poslanecké sněmovně PČR) musí snést větší míru veřejné kritiky, a to zvláště i proto, že žalobce sám do veřejného prostoru vstupuje kontroverzním a konfrontačním způsobem, současně však předmětné výroky žalovaného hodnotil jako bezúčelné neslušnosti, které nelze kvalifikovat ani jako hodnotící soud (viz body 31 a 32 napadeného rozsudku). Předmětem posouzení odvolacího soudu tedy již otázka oprávněnosti zásahu do osobnostních práv nebyla (žalovaný proti tomu, jak byla vyřešena, nebrojil odvoláním). Předmětem rozhodování odvolacího soudu zůstala toliko otázka, zda přiznaná omluva (viz výrok I. napadeného rozsudku), tedy morální satisfakce, představuje dostatečné zadostiučinění za nemajetkovou újmu, kterou žalovaný svým

nezákonným zásahem do osobnostních práv žalobci způsobil, nebo jestli je namístě mu přiznat i satisfakci peněžitou.

11. Ve vztahu k této otázce soud I. stupně podpořil svůj závěr o tom, že žalobci peněžitě zadostiučnění nenáleží, zejména poukazem na veřejné postavení žalobce (a jeho kontroverzní profil), dále pak na skutečnost, že se nejednalo o žádnou konkrétní dehonestaci žalobce (žalovaný tak např. nešířil o žalobci žádné nepravdivé tvrzení, jehož difamační účinek by byl významnější).
12. Odvolací soud se s tímto hodnocením neztotožnil. Je sice pravda, že žalobce sám do veřejného prostoru vstupuje značně kontroverzním způsobem, za což by mohl být zcela oprávněně věcně kritizován. To nicméně neznamená, že by v důsledku toho ztrácel právo na jakoukoliv ochranu své osobnosti (že by na základě toho bylo vůči němu „vše“ dovoleno), jak argumentoval žalovaný ve svém vyjádření. Odvolací soud je přesvědčen, že i na úrovni vyostřeného politického boje je třeba trvat na elementárních zásadách slušnosti ve vzájemné komunikaci (resp. ve vyjádřeních na adresu politického konkurenta). Opačný přístup by mohl vést (zvláště pokud se jej veřejně dopouštějí političtí reprezentanti) k normalizaci neuctivého a osobnostní práva narušujícího stylu komunikace na veřejnosti, a to jak generálně, tak (a to je z hlediska hodnocení nyní projednávané věci stěžejní) specificky ve vztahu k žalobci. Z uvedeného důvodu je třeba předmětné výroky, byť nebyly proneseny v kontextu konkrétního jednání žalobce (žalovaný jimi paušálně hodnotil jeho osobu), hodnotit jako závažně narušující žalobcova osobnostní práva, a to zejména s přihlédnutím k tomu, že byly proneseny před relativně širokým okruhem třetích osob (vice než 600 osob, které sledovaly živý stream). Na tomto hodnocení přitom nemůže nic změnit ani skutečnost, zda žalobce předmětné výroky pronesl „napřímo“, nebo je zakomponoval do urážlivě laděné písničky. Otázka vnější formy na obsahu předmětných výroků ani na dehonestacím účelu, který zjevně měly, nic nemění.
13. Z uvedených důvodů je na místě přiznat žalobci ve smyslu § 2951 odst. 2 o. z. rovněž peněžitě zadostiučnění. V této souvislosti odvolací soud dále uvážil, že žalovaný se verbálních útoků na různé osoby, které byly soudem hodnoceny jako neoprávněný zásah do osobnostních práv, dopustil v minulosti již opakovaně. Z věci projednávaných zdejším soudem se jednalo např. o věc vedenou pod sp. zn. 29 Co 426/2024 (v této věci se proti žalovanému domáhala ochrany osobnostních práv K.K.). Žalovaný má tedy opakovaně problém vystupovat ve svých veřejných projevech tak, aby tím nezasahoval do osobnostních práv jiných osob. Z toho důvodu odvolací soud uvážil i preventivně-sankční funkci náhrady nemajetkové újmy (srov. nález Ústavního soudu ze dne 23. 1. 2025, sp. zn. I. ÚS 428/23); přiznaná náhrada by proto měla být pro žalovaného rovněž motivační výstrahou do budoucna, aby své jednání upravil.
14. Odvolací soud rozhodl žalobci přiznat na náhradu nemajetkové újmy částku 40 000 Kč. Celou požadovanou částku (100 000 Kč) nepřiznal jednak z důvodu, že žalobce sám do veřejného prostoru vstupuje kontroverzním způsobem, vedle toho vzal do úvahy také srovnání s případem verbálních útoků xxx D.Č. na M.K. (věc, na kterou upozorňoval žalobce, v níž Nejvyšší soud rozhodl usnesením ze dne 4. 1. 2017, sp. zn. 30 Cdo 2956/2016). V uvedeném případě byla poškozenému za srovnatelně vulgární výrazy pronesené na jeho adresu přiznána náhrada nemajetkové újmy ve výši 100 000 Kč, jednalo se nicméně o zásah do osobnostních práv značně větší intenzity. Výroky v uvedeném případě totiž byly proneseny v celoplošném vysílání České televize, a měly tak nepoměrně širší dosah než předmětné výroky v nyní projednávané věci. Z uvedeného důvodu je namístě, aby výše přiznaného peněžitého zadostiučnění byla odpovídajícím způsobem nižší.
15. Ze všech uvedených důvodů odvolací soud výrok II. napadeného rozsudku v souladu s § 220 odst. 1, písm. a) o. s. ř. změnil tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

16. S ohledem na částečnou změnu napadeného rozhodnutí odvolací soud v souladu s § 224 odst. 2 o. s. ř. rozhodl jak o nákladech řízení u soudu I. stupně, tak o nákladech odvolacího řízení. V obou případech přitom vycházel z pravidla zakotveného v § 142 odst. 3 o. s. ř., tedy že žalobci náleží plná náhrada nákladů řízení, neboť byl ve vztahu k oběma uplatněným nárokům úspěšný (omluva a peněžité zadostiučinění), přičemž v případě peněžitého zadostiučinění záležela jeho přiznaná výše na úvaze soudu (pro aplikaci uvedeného pravidla v oblasti ochrany osobnosti viz nálezný Ústavního soudu ze dne 7. 5. 2024, sp. zn. II. ÚS 2608/23).
17. Žalobci tedy ve vztahu k řízení před soudem I. stupně náleží náhrada za zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč a dále za náklady na zastoupení advokátem. Náklady na zastoupení advokátem sestávají z odměny a náhrady hotových výdajů advokáta, dále z jeho cestovného a náhrady za promeškaný čas. Jejich výše je stanovena vyhláškou č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném do 31. 12. 2024. Odměna náleží za celkem 4 úkony právní služby, a sice za převzetí a přípravu zastoupení, za předžalobní výzvu ze dne 25. 3. 2024, za podání žaloby a za účast na jednání soudu dne 27. 11. 2024 ve výši 15 500 Kč (5 x 3 100 Kč dle § 7 advokátního tarifu; tarifní hodnota dle § 9 odst. 4, písm. a/ advokátního tarifu). Za podání žalobcem uváděné repliky ze dne 11. 11. 2024 odvolací soud žalobci náhradu nepřiznal, neboť ze spisu ani nevyplývá, že by byla učiněna. Náhrada hotových výdajů sestává z paušální částky 1 500 Kč (5 x 300 Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu). Pokud jde o cestovné, odvolací soud přiznal žalobci náhradu za cestu advokáta na soudní jednání dne 27. 11. 2024 (přeprava na soudní jednání z Prostějova a zpět) podle § 13 odst. 1 advokátního tarifu ve spojení s § 151 a násl. zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve výši 4 228 Kč; dále žalobci přiznal náhradu za promeškaný čas advokáta strávený na cestě na jednání soudu a zpět (§ 14 odst. 1, písm. a/ a odst. 3 advokátního tarifu) ve výši 1 200 Kč. Protože je zástupce žalobce plátcem DPH, zvyšuje se náhrada nákladů na zastoupení advokátem o částku 4 709,88 Kč odpovídající DPH ve výši 21%. Celkem tedy žalobci na náhradě nákladů řízení před soudem I. stupně náleží částka 29 137,88 Kč.
18. V případě nákladů odvolacího řízení žalobci náleží náhrada za zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč a dále za náklady na zastoupení advokátem za jeho cestovné a promeškaný čas. Náklady na zastoupení advokátem sestávají z odměny a náhrady hotových výdajů advokáta, dále z jeho cestovného a náhrady za promeškaný čas. Jejich výše je stanovena advokátním tarifem. V případě úkonu podání odvolání (učiněno 19. 12. 2024, za jeho následní doplnění odvolací soud náhradu samostatně nepřiznal) dle advokátního tarifu ve znění do 31. 12. 2024, tedy 3 500 Kč + 300 Kč (viz odůvodnění jako v předchozím bodě). V případě úkonu nahlížení do spisu dne 10. 4. 2025 a účasti na jednání odvolacího soudu potom dle znění advokátního tarifu od 1. 1. 2025. Za tyto úkony tak náleží odměna ve výši 7 400 Kč (2 x 3 700 Kč dle § 7 advokátního tarifu, tarifní hodnota dle § 9 odst. 3, písm. d/ advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů ve výši 900 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Pokud jde o cestovné, odvolací soud přiznal žalobci náhradu za cestu advokáta na nahlížení dne 10. 4. 2025 a na jednání odvolacího soudu dne 29. 4. 2025 (přeprava z Prostějova a zpět) podle § 13 odst. 1 advokátního tarifu ve spojení s § 151 a násl. zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve výši 2 x 4 200 Kč; dále žalobci přiznal náhradu za promeškaný čas advokáta strávený na cestě na jednání soudu a zpět (§ 14 odst. 1, písm. a/ a odst. 3 advokátního tarifu) ve výši 2 x 1 800 Kč. Protože je zástupce žalobce plátcem DPH, zvyšuje se náhrada nákladů na zastoupení advokátem o částku 5 061 Kč odpovídající DPH ve výši 21%. Celkem tedy žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení náleží částka 31 161 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do 2 měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně za podmínek stanovených v § 237 o. s. ř.

Praha 29. dubna 2025

JUDr. Tomáš Vejnar v. r.
předseda senátu